

La mediació no és un pont. És el lloc on passa la cultura

Published by [Interacció](#) [1] on 05/07/2022 - 17:30 | Last modification: 15/06/2026 - 09:51

La mediació cultural acostuma a entendre's com un mecanisme que connecta obres, institucions i públics. Oriol Fontdevila proposa una lectura molt diferent. En aquest text breu però dens, la mediació deixa de ser una funció auxiliar per convertir-se en la condició mateixa que fa possible l'art, la cultura i la producció de significat. La seva proposta qüestiona la idea d'una experiència artística immediata i defensa una comprensió performativa de la mediació com a espai de relació, conflicte, traducció i transformació.

L'article s'estructura en vuit tesis que desplacen algunes de les concepcions més habituals sobre la mediació. La primera és radical: la mediació no arriba després de l'art, sinó que és allò que el fa possible. Les convencions, institucions, llenguatges i agents que sostenen l'art són també els que permeten que aquest produeixi diferència i qüestioni allò instituit. La mediació és, simultàniament, estructura i possibilitat de ruptura.

Fontdevila critica després la tradició moderna que ha tendit a ocultar la mediació darrere d'un efecte d'immediació. El model del *white cube* n'és un exemple paradigmàtic: l'obra apareix com si existís al marge de qualsevol context, institució o dispositiu de mediació. L'autor recorda que aquesta aparença d'immediatesa exigeix, precisament, una enorme quantitat de treball mediador invisibilitzat.

La mediació no només connecta públics i obres. També configura les condicions que fan possible l'experiència cultural.

Un dels aspectes més suggeridors del text és la seva crítica tant a la immediació moderna com a la hipermediació postmoderna. Segons Fontdevila, ambdues comparteixen una mateixa limitació: situen la capacitat transformadora de l'art fora de la mediació. O bé perquè l'art apareix com a autònom i pur, o bé perquè queda completament subordinat a estructures externes de poder. La proposta performativa intenta escapar d'aquesta dicotomia.

Per fer-ho, l'autor recupera la idea de "zona de contacte" de Mary Louise Pratt. La mediació és l'espai on cultures, pràctiques i convencions diferents entren en relació. La diferència no emergeix fora de les mediacions, sinó en el seu interior, en el contacte, la negociació i fins i tot el conflicte.

Aquesta mirada també transforma la comprensió dels agents culturals. No existeixen mediadors neutrals ni instàncies transcendents capaces d'ordenar el conjunt del sistema. Tots els agents tenen capacitat d'afectar i ser afectats. Les institucions, els professionals, les obres i els públics participen de processos continus de mediació.

Especialment rellevant per als debats actuals és la consideració dels públics com a comedadors. El públic deixa de ser un destinatari final per convertir-se en un agent que interpreta, tradueix, desvia i genera noves mediacions. La mediació cultural apareix així com una pràctica distribuïda que no pertany exclusivament als professionals que habitualment reben aquesta denominació.

La conclusió és coherent amb tot l'argument: la mediació és múltiple, infinita i constitutiva. No hi ha accés directe als significats. El que existeix és una trama de mediacions en permanent recombinació, capaç de produir nous sentits, noves relacions i noves pràctiques culturals.

Referència

Fontdevila, O. (2020). Fontdevila, O. (2019). Mediació. Vuit punts per a una comprensió performativa de la mediació. En M. Garcés (Ed.), *Humanitats en acció* (p. 63-71). Raig Verd.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: públics de la cultura

Tags: participació cultural

Tags: pensament cultural

Tags: arts i creació

Tags: estudis socials de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2022/07/mediacio-lloc-on%20passa-cultura>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/oriol-fontdevila_mediacio_vuit-punts.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9011>